

# EL CARRER

PERIÒDIC CATALÀ D'ESQUERRA

Portantveu del Centre d'Esquerra - Estat Català

Redacció i Administració:  
Rambla Macià, 40

15 cèntims

Any 3

Vilanova i Geltrú, 1 març 1932

Núm. 17

Dels articles publicats amb o sense signatura en són responsables els seus autors

CRONICA QUINZENAL

## Per què deportacions?

Equivocacions se'n poden tenir de tota mena; menys, però, d'aquella classe que puguin afectar a la consciència d'un governant. No sabem veure els motius pels quals han hagut d'ésser deportats uns homes que no han comès altre delictes que lluitar per un ideal. Segurament no recorda el ministre de la Governació que tan sols un any enrera ell estava en les mateixes condicions, respecte a la llei de llavors, que aquests que avui ell deporta. La monarquia necessitava d'aquest procediment més que no la República; els seus fonaments estaven ja tan corcats i l'edifici tan apuntalat, que per ella era necessari apartar tot allò que pogués fer-la trontollar, i malgrat això, la monarquia, amb totes les seves tares i defectes, amb tots els seus crims i infamies, no deportà a cap dels homes de la jove República.

Nosaltres, encara que no estem d'acord amb l'ideari sustentat pels avui deportats, protestem enèrgicament d'aquestes deportacions, tant més quant, per haver-hi homes com Ventosa i Calvell, Bertrán i Musitu, Berenguer, Alfons de Borbó i altra genteta per l'estil que no se'ls ha molestat en el més mínim, per haver-hi encara crims contra la República que no han estat punts (Arnedo, Bilbao, l'assassinat de Borrell pels tradicionalistes, etc.) i els seus protagonistes per ara tan tranquils, quan havien d'haver precedit a aquests, que no havien estat induïts a la lluita més que per la fam i la misèria, per les vexacions a que eren sotmesos pels seus negres i per la condició d'esclaus en què eren tractats.

Nosaltres, encara que la nostra veu és minsa perquè arribi al Ministeri de la Porta del Sol, voldríem que se'n fes ressó, i per les condicions inhospitalàries d'aquelles terres on han estat portats aquests idealistes, si més no per un deure de governant, al menys per un deure d'humanitat i de justícia, voldríem veure tornar aviat aquells que foren apartats de les seves llars d'una manera impròpia del segle XX, i aquí que se'ls jutgi i condemni, si hi ha lloc, pel greuge fet a la República, com així també a tots aquells que sense ésser obrers la boicotegen. Som en un règim de democràcia i justícia, i ha d'haver-n'hi per a tots. Altrament, és difícil assegurar la vida de la República.

## Responsabilitat

Perquè no va consolidar-se la República Catalana? Aquesta serà la pregunta que es faran els nostres petits, els que per la seva curta edat no han capít prou clar el que veritablement ha passat; aquesta serà la pregunta dels homes de demà, l'estranyesa dels quals no podran dissimular. La nostra dignitat de catalans no podrà escoltar aquesta pregunta, que caurà com una acusació per als homes d'avui mancats de valor, egoïstes de la nostra vida, per la poca espiritualitat de raça que forma la nostra ànima de catalans. La política baixa en què havien jugat els partits de dreta i esquerra i la

manca de comprensió dels obrers, fruit de la política eixorca dels representants de Catalunya, que els representants d'Hispania han sapigut fer jugar com un teatre de titelles, empleant aquesta gran tàctica — *divideix i venceràs* — així es troba la nostra terra en el moment d'ésser proclamada la nostra República, dividida en moltes fraccions, i encara que moltes d'aquestes, quinze dies abans s'haguessin ajuntat per fer-ne una de gran, això no priva de reconèixer que gairebé totes les unitats que van arreplegar-se porten la influència de la unitat espanyola.

La veu dels nostres poetes no ha arribat prou endins de la nostra ànima; han de fer vibrar més el poble, que tenim la sang apagada.

Dona de Catalunya, companya nostra, en tu avui posem la nostra confiança; ets tu qui, per la teva condició de dona, guardes el càlzer de la nostra sang; tu sents glatir els homes, ja abans de conèixe'ls, que han de portar el destí de Catalunya; tu guardes la seva infantesa i ets el factor de més aprop per formarlos-hi l'ànima. Dignifica't, fes-te ben dona; ofereix la teva cooperació per portar el destí de les nacions, en aquest camí ens hi trobaràs sempre a nosaltres; com més culta seràs, més grans seran els teus fills; mira de sapiguer força, i com més sabràs, més podràs discutir amb tots els que et volten. Recorda amb tot el teu entusiasme que l'any 1714, quan a Barcelona ja no quedaven homes per defensar les nostres llibertats, van caure barrejades en plena lluita, moltíssimes dones, que a través dels 218 anys encara se senten avui els crits fermes, infranquejables, dels nostres germans: Mori Felip VI! Visca Catalunya independent! Aquest és el crit que aixequem nosaltres de cara al sol i de cara al vent. Volem governar-nos per sí sols; no volem pagar més a l'Estat Espanyol com a vasalls; volem ajuntar-nos com a homes lliures. La nostra empena ningú la podrà aturar; és un sentiment de raça, i aquest, no hi ha home vivent que pugui apagar-lo; els únics mitjans per apagar-lo estan en l'amor i la llibertat.

Tan sols tenim una pàtria, una mare, una cultura, una bandera; els partits que aixequen dues banderes només es pot capir per truculència, i de dues, per llei natural, n'han de traïr una. Quina serà? No costa gaire d'endevinar-ho; mirant l'actuació passada veurem clarament quina és de les dues banderes la que han de traïr. Els fets els denuncien i la política que segueixen avui els delata.

Nosaltres preconitzem obertament una sola bandera i una sola parla; les altres que vinguin en só de conquesta seran enemigues de les nostres reivindicacions.

Dona de Catalunya: és a tu ara a qui et toca parlar; si el 14 d'abril de l'any passat haguessis estat al nivell

que et pertoca, no s'hauria votat l'Estatut: Catalunya s'hauria fet les seves lleis per voluntat del poble, els teus fills o els teus parents no haurien anat més a fer-se matar en terres del Marroc, a civilitzar més — com diuen els espanyols — amb l'arma als dits a uns homes que lluiten per les seves llibertats, com nosaltres; en tu deuen la seva llibertat en Compte i els seus vuit companys més. Omple a casa teva de flaire catalana, canta les nostres cançons amb delit, que arribin al fons del cor dels homes per fer-los sentir l'emoció d'una Pàtria lliure; desprècia tot el que porti contagi d'estranger; destria de les teves converses tots aquells mots emmetllevats; cerca amigues i ensenye-les-hi el camí a seguir; despulla't dels lluïments banals del cós i omple la teva ànima d'espiritualitat. Pensa que la llibertat d'un poble no és dóna; la llibertat d'un poble s'ha de conquerir pels seus propis fills. Això vol dir que manquen catalans que estiguin disposats al màxim sacrifici, i aquest no és realitza si no és per convicció, i cal convèncer als homes de la necessitat que tenim els catalans d'ésser lliures, baix tots els aspectes, deixant apart el sentiment, que això no es compra ni es ven, sinó que se sent; cerquem, en el millorament social, quins són els catalans que s'hi oposen més: *els grans capitalistes*; quins són d'Espanya els homes més testaferrós per les nostres reivindicacions: *els grans capitalistes*. Coincidència; aquests l'or sempre els ajunta, i com que Catalunya és una mina d'or (per la condició de treballadors que tenim), no els hi costa gaire de trobar-se, i tots junts ens preparen el parany per fer-nos dividir els treballadors amb els idealistes.

Treballadors tots junts, sense rencúnies personals, cal aixecar la dignitat del nostre poble. Dona que vius del treball, aconsella als teus companys que més val morir defensant un ideal sà i bo que servir d'instrument per ajudar els nostres explotadors.

JOSEP O. D'AGRAMUNT

## L'actualitat política

Els homes polítics d'Espanya van parlant. Després d'en Maura, en Melquíades Alvarez, i finalment, en Lerroux. La política central segueix el seu curs, després d'ensorrada la monarquia. Les paraules volen al vent i els fets van quedant inèdits.

Van deu mesos transcorreguts d'ençà de la proclamació de la República. La llei fonamental de l'Estat, ha sigut promulgada amb penes i treballs. I quan calia demostrar amb fets l'esperit liberal i comprensiu de la Cambra, resolent d'un cop, l'únic problema vital d'Ibèria, el problema de la llibertat de Catalunya, es perd el temps amb interpel·lacions estèrils i comença la discussió d'unes lleis complementàries, que no porten tanta pressa, com la de l'Estatut de Catalunya. I en tant nosaltres, catalans, podem parlar així, els homes polítics d'Espanya van discurssejant, i de quina manera més llastimosa! Amb el mateix sò i tarannà dels homes polítics de la monarquia.

Uns ja es posen, malgrat els pactes i les promeses fetes, resoltament enfront de nostre Estatut, amenaçant-nos i tot. Altres, com en Lerroux, més fins o més perspicaços, intenten fer prevaldre, sobre el nostre autodeterminisme, el dret d'unes Corts forasteres a nosaltres, per a donar o no donar o regatejar l'Estatut, baratant així aquell principi liberal de l'autodeterminació, per un vergonyós dret de petició, que ni necessitàvem que ens fos concedit, ni de sa concessió els en sabem grat una engruna.

Malgrat les paraulades i estridències esquerranes que a voltes han estat llençades en el Congrés espanyol, no creiem ni creuem en una renovació de sentiments i esbandidament de prejudicis monàrquics i centralistes, en tant resti en peu la solució del problema de la nostra llibertat. Allà on s'hauria demostrat un veritable esperit demòcrata, modern, avençat, comprensiu i cordial de la Cambra espanyola i dels seus homes més representatius, hauria estat en l'acceptació i votació immediata i sense recels de l'Estatut de Catalunya, presentat ja fa mig any en nom dels drets infrangibles de la nostra Pàtria i en compliment d'un pacte al qual podran donar ara totes les interpretacions que vulguin, els no gaire interessats a complir-lo, però que en el fons de nostra consciència de catalans, sabem que els nostres homes no podien concloure'l, sinó significava la fi de l'esclavitud de Catalunya, en el moment del triomf de la República.

La prèdica d'en Lerroux, ací i allà, amb tot i haver defensat aparentment nostra llibertat, és la que ens ha produït més mal efecte dels tres predicots abans esmentats, per la significació que dintre la política espanyola té el senyor Lerroux. Coneixem al quefe radical de fa molts anys. Encara el recordem capitanejant aquells *jóvenes bárbaros* que cridaven *Muera Cataluña* en plenes Rambles de Barcelona. Encara el recordem, quan dient-se republicà i liberal, va venir a Catalunya enviat per la monarquia, per a dividir els catalans i crear un partit d'odi a totes les nostres reivindicacions, predicant les idees més exaltades per a encendre els baixos instints de les masses incultes. Aia se'ns presenta novament a Catalunya, on la crida d'en Maura als elements conservadors no va fer cap efecte, amb l'intent d'arreglar totes les colles perdudes d'egoistes, de panxa-contentes, d'inadaptats, de clericals i fins d'upetistes i monàrquics, per a formar un partit amb la mateixa bandera d'en Maura, disfressada amb lluïssors d'un liberalisme ben entès i mesurat, que defensarà l'Estatut de Catalunya, si aquestes Corts el volen donar i en la forma que el vulguin donar, tot dient de passada, per a que comencem a sapiguer-ho, que podria ésser que aquestes no el donessin, encara que ja ens notifica que aleshores les altres *n'haurien de parlar*.

Aquestes Corts o les altres... I perquè no unes altres encara? Coneixem aquests trucs de la política espanyola. Sempre ha estat igual. Prometre, quan s'ha de menester, que el prometre no fa pobre. Després donar allargos i més allargos, promoue discòrdies, tergiversar fets, donar interpretacions capcioses a pactes convinguts, i un bon dia, quan ja es creu cansat, dividit o distret l'adversari, deixar-ho córrer tot i amenaçar encara.

Ara en Lerroux ja admet i ens ho fa saber, la possibilitat de què aquestes Corts no resolguin el problema de Catalunya. Mentrestant tracta d'organitzar ací mateix, un partit amb el qual procuraria oposar-se a qualsevol actitud ferma que pogués prendre Catalunya davant l'engany, partit que defensaria la resolució del nostre plet, per unes vies legals interminables. I heus ací, com veiem encara al Lerroux de sempre: fi, elegant, polític, preparant-se a intervenir novament en nostres qüestions interiors, dividint la força de Catalunya i bogant per la sobirania del Parlament espanyol sobre un dret nacional nostre, i per a un cas de què l'actual Parlament escamotegés nostra llibertat, deixant-la a l'albur d'unes altres Corts que ja sap ell, que serien menys revolucionàries i amb menys compromisos que aquestes.

Es aquest discurs d'en Lerroux, fruit d'una conxorxa de la política centralista? Sense assegurar-ho, jo em permeto creure-ho.

Qualsevol dia, per qualsevol fútil pretext, una votació adversa a l'actual Govern, cosa molt possible (votació que el mateix pot ésser filla d'un veritable sentiment, com ésser-ho d'una jugadeta política o personal i encara també d'un conveni preestablert), fa esclatar la crisi. Els mateixos elements influents de la política central, indicaran a Lerroux, que ja es va preparant el terreny, per a substituir al gabinet Azaña. En Lerroux comença la seva política. En el govern desenrotlla una acció rectificadora d'alguns

actes de l'actual, per a fer-se ben veure d'alguns elements. I davant d'una oposició, ja preparada o veritable, no podent governar folgadoament amb aquestes Corts, les disol. L'Estatut de Catalunya resta enterrat i en peu només la promesa del capdill radical de què les vinents Corts, *ja en parlaran*. Constituïda la nova Cambra, s'haurien de nomenar noves comissions que dictaminessin respecte l'Estatut i a la fi en el cas millor, aniria a les Corts i encara com una mercé que s'ens feia, un codi sense consistència i sense substància que deixaria a Catalunya, com una regió amb quatre brins descentralitzadors, sense personalitat i sense autonomia, sotmesa al poder central d'una República unitària i carrinclona.

I per si davant d'aquesta actitud de la política espanyola, Catalunya per boca d'en Macià o d'un altre capdill, s'alçava irada, reclamant uns drets que no han prescrit ni prescriuran mai, perquè els drets d'un poble són inalienables, ja ha preparat la prespicàcia política d'en Lerroux, el seu partit a Catalunya, partit de convivències i conxorxes indignes, una espècie de Lliga Regionalista Republicana, que s'oposaria a tota acció digna, esperant l'almoïna de la llibertat més minsa, pidolant i pescant beneficis personals, amb menyspreu dels sagrats interessos de Catalunya i del nostre dret total i absolut d'homes lliures, fills d'una Pàtria lliure.

Aixís veig jo el discurs d'en Lerroux, donant una ullada retrospectiva i procurant endinzar-me en l'avenir. La desconfiança absoluta que em mereix el capdavanter del partit radical, em fa discrepar de molts que creuen en la sinceritat d'un home, que mai ha dit clar el seu pensament, d'un home que s'ha caracteritzat sempre per ésser de tots els polítics espanyols, el que més ha sapigut, com vulgarment es diu, nadar i guardar la roba.

Em faix eco d'un pessimisme exagerat? No ho crec. Per temperament, jo no soc gens pessimista. Ans el contrari: sento un optimisme ilimitat. Crec que la gran força catalana actual, que reclama la immediata implantació de l'Estatut de Catalunya íntegre, s'imposarà cada dia més. Tenim confiança, per altra part, en el gran patriota que avui presideix la Generalitat de Catalunya i el creiem amb prou clara visió de les coses i amb prou valentia, per a desbaratar els plans maquiavèlics dels polítics espanyols i les dilacions que volguessin donar a la solució del problema de la nostra llibertat, exigint l'acompliment d'un pacte, sense mesquineses impròpies d'esperits liberals.

No ens ha d'assenyalar camins ni un Lerroux, ni cap polític foraster. Catalunya en l'Estatut, hi ha posat el màxim de cordialitat: massa cordialitat i tot. Els nostres drets són superiors als que ens hem assenyalat en aquell Codi. I ja és hora de donar-li estat legal, sense regatejos i sense insinuacions de retards.

Per tot això no ens plau l'oratória lerrouxista i per aquest mateix motiu reiterem la confiança en D. Francesc Macià, veritable seny i capdill de Catalunya.

REMIGI JUNCA

## Muuu!

Hi ha una dita castellana que diu: «Parlà el brau i digué: Muuu!», i això mateix ha succeït amb Massó i Llorens, líder (?) dels separatistes reaccionaris, i que a més de polític és enginyer.

*El Carril* de fa uns dies ens ofereix una mostra de llur literatura biliosa.

Exiliat per una futesa, ara, després d'haver combatut constantment l'obra de Macià, i tractant de posar el desacord entre els seus homes, ha retornat, ha parlat i ha guillat.

L'obra de Massó i Llorens no té altre qualificatiu que d'infant rebec, i encara amb mala sombra.

Tanmateix, és xiroia llur actuació a Catalunya aquesta vegada.

Després d'explicar com ha trobat casa seva (per ara bé) ha marxat altra volta, havent cobrat 50.000 pessetes que el govern de la República li ha regalat, tot i dient que aquesta fa coses mal fetes. I tantes que en fa!

Nosaltres, senyor Massó, trobem que haver-l'hi regalat 50.000 pessetes és una cosa molt mal feta. En canvi, podrien haver servit per a quelcom del que vostè assenyala en el seu article, que ha tingut la pre-

caució de fer publicar una volta ha estat fora.

Nosaltres ens atreviríem a dir al senyor Massó i Llorens, enginyer, que per fer riure no cal que torni. Els seus el comparen a l'avi Macià, però ben mirat, no sabem veure aquesta comparança.

Si bé ha estat exiliat, en canvi no ha fet res de positiu per Catalunya. El temps que no ha treballat l'ha cobrat, i se'n ha tornat a cuidar-se del negociet. No sabem veure, repetim-ho, la comparança amb Macià, que ha donat la fortuna per l'ideal.

I després de tot, quan ja podia quedar-se a Catalunya (si és que tant se l'estima) se'n va tot dient als seus: «Aneu fent, que quan ho tindreu tot arreglat, ja tornaré per a recollir el lloer de la glòria». No sabem veure, tornem a dir, la comparança amb Macià, que al front dels seus homes enderroca un règim immoral, adequat per al senyor Massó i els seus.

I no retraiem més coses, que són moltes, perquè fins i tot, dient la veritat, això ens repugna.

Quan marxa un home com Massó i Llorens, no hi ha més que una única exclamació pels vertaders idealistes: Bon vent i barca nova.

DR. REBROTTI

## De l'Ajuntament

*Sessió del dia 28 de gener*

Es aprovada l'acta de la sessió anterior.

Hi ha un informe de la Comissió d'Hisenda referent a una instància que ha presentat el veí i gros propietari Roig i Carbonell, el qual presenta un pla de reforma urbana, davant d'uns terrenys de la seva propietat. A proposta del regidor Barceló, el dictamen passa de nou per estudi de la Comissió.

Es llegeix una carta força ben redactada de l'Ajuntament de Jaca, demanant diners per erigir un monument als herois Galán i García Hernández. No es designa cap quantitat, perquè primer passi a estudi de la Comissió d'Hisenda. Per ara no ens podem queixar de massa espontaneïtat desenfrenada, perquè es fan les coses amb la màxima precisió.

Els anàlisis d'aigua darrerament registrats han donat resultats, sinó del tot, bastant satisfactoris. Urpí proposa de demanar a les companyies que conservin les aigües en estat de puresa, que no calgui l'esterilització. Es manifesta també en aquest sentit el regidor Magí Soler.

Carbonell posa de manifest al Consistori que s'ha traslladat la data assenyalada per celebrar l'Assemblea del vi.

Riambau proposa d'enviar un ofici a la Companyia ferroviària i demanar-li que esmeni varis defectes que atanyen a la vida urbana i que és de la seva compatibilitat.

Miró, molt encertadament, proposa que siguin canviats els noms de les vies del Cementiri que actualment hi ha, per lletres de l'alfabet. Francament, trobem encertada la proposició, perquè creiem que ja és hora de que no hauria de quedar

cap deixalla de la religió que encara vol dominar-nos. L'Alcalde diu que això depèn de la Junta del Cementiri. Planas diu que no hauria d'existir aquesta Junta i que hauria d'ésser l'Ajuntament qui en portés tota l'administració. Aquí quedà parat aquest petit debat, que ens creiem que hauria portat discussió, però per això no desanitem, segurs de que tornaran a parlar-ne un altre dia.

Miró demana que s'instal·lin uns quants bancs a la Plaça dels Carros. Es pren en consideració la proposició, però no és aprovada. Serà qüestió de tornar-hi en profit dels que han de reposar.

*Sessió del dia 4 de febrer*

Acabada l'ordre del dia, no surt res de transcendent fins que és llegida una instància escrita en castellà, i el regidor Miró fa una interpel·lació dient que s'hauria d'exigir que tot el que fos presentat a l'Ajuntament anés redactat en la nostra llengua. El públic acolleix amb gust aquesta observació, i contesta el Secretari que si això ha vingut redactat en castellà és perquè ha de seguir tràmits oficials. Malgrat tot, reincideix Miró que en el successiu es faci d'obligació la redacció en català de tot el que s'hagi de llegir a la sessió.

Es llegeix un dictamen referent als terrenys de la projectada Plaça Mercat, i es posa de manifest el problema que actualment existeix en la compra d'aquests terrenys. Acorden d'actuar amb fermesa per resoldre aquest penós envell. Es a la vista d'aquestes coses que nosaltres ens dolem de la Revolució que no es va fer.

*Sessió del dia 18 de febrer*

Aquesta sessió pot dir-se relativament que ha estat molt curta. Només s'ha llegit en l'ordre del dia, que valgui l'atenció dels nostres llegidors,

un decret darrerament aparegut que parla de la secularització de cementiris, el qual és deixat sobre la taula per estudi de la Corporació.

L'Alcalde dóna compte de les gestions fetes per la Comissió encarregada de donar treball als qui no en tenen, la qual és ampliada en altres regidors, per trobar-se malalts part dels que la formen. En els nous elegits hi figuren Pla, Segalà i Soler i Bertrán.

Posats ja en un pla d'actuació, la Comissió abans esmentada aprova una proposició de l'Alcalde, d'establir un impost sobre l'entrada als espectacles públics, per poguer amb aquests diners col·locar gent parada.

A nosaltres tot el que sigui en benefici dels que no els hi sobren masses diners, hi estem completament d'acord; ja sabem, amb tot, que hi haurà molts aimants del cinema que en protestaran, i fins que donaran noves regles i altres mitjans per subvenir aquesta gent; en tot cas, no seria per demés que el que trobi una solució o un nou camí en una taula de cafè o d'entitat recreativa, passés per l'Ajuntament a informar la Comissió en aquest sentit; creiem que serà un mitjà eficaç de protesta.

*Sessió del dia 25 de febrer*

S'aprova l'acta anterior i el Secretari va llegint els afers que porten l'ordre del dia; a la sala hi ha una quietut immensa, tan sols interrompuda per dos o tres estornuts de regidor, propis del temps.

Entre el molt que el Secretari dóna lectura, surt un informe de la Comissió de Governació, que no vol autoritzar el lloc d'establir-se un bunyoler públic, perquè és fora de temps. Si nosaltres haguéssim pogut contradir, hauríem votat a favor de que s'hagués posat la parada. Al cap d'avall, els bunyols són una cosa

calenta, i en aquest temps no vindria malament.

Es nomenat professor de música pel Municipi, amb caràcter efectiu, el jove ciutadà i amic nostre, Andreu Xicola.

Acabat l'ordre del dia, segueixen unes exposicions força ben considerades, que fa el regidor Miró respecte a obres de Foment, per qual motiu s'adreça al President d'aquesta Comissió, fent-li uns precés que són recollits per aquell senyor.

Nolla també demana que es faci prompte la instal·lació d'una font a la plaça de Lladoners i que aprofitant aquest motiu, es canviï el nom de dita plaça pel de «14 d'abril». Quedà admesa la proposició.

WEISS UND SCHWARZ

## Qui és el culpable?

Aquesta és la pregunta que de boca en boca recorre tots els pobles quan greus desordres han pertorbat la vida dels pacífics ciutadans, i a més a més, quan s'ha vessat sang com en els fets d'Arnedo, Castilblanco i altres pobles.

Davant d'aquests fets sagnants no podem callar, perquè el nostre ideal de justícia ens obliga expressar la nostra opinió per esbrinar qui és aquest culpable que com un fantasma s'amaga darrera la ignorància i la moral del nostre poble.

Però hom creu, que girant les pàgines de la història, sols dels nostres dies, trobarem encara, pares i germans que ploren la pèrdua dels seus fills, que amb el pretext de civilitzar el Rif hi quedaren allí llurs vides, sota la metralla d'un poble que volia mantenir llur independència i llibertat.

# ROCALLA, S. A.

Rambla Estudis, 14, i Canuda, 2 - BARCELONA

Materials per a teulades, celrasos, revestiments, embans, etc.; Canals amb unió especial, tubs per a conducció d'aigües, dipòsits de 60 a 2000 litres amb les tapes corresponents, dipòsits per a waters, voltes per a construcció de sostres, materials de ciment i amiant comprimit, planxes acanalades.

Agència i dipòsit  
a Vilanova i Geltrú:

Cristòfol Bernadó

Rambla Francesc Macià, 122

Despatx: Rambla Ventosa, 19

Mentres ells pagaven amb la vida l'afany d'un rei ambiciós, milers de ciutadans a casa nostra i en la resta de la península ibèrica, quedaven en el més gran abandó de cultura, mentres la nació s'empobria per satisfer la passió de domini d'un home de raça estranya, que la majoria dels seus súbdits detestaven i odiaven, puix demostració palesa és el resultat de l'elecció del 14 d'abril de 1931, que amb aquest acte enderroca per sempre aquella monarquia que ja feia anys es revolcava per un tron enllotat de sang.

Hom creu, doncs, que el culpable o culpables d'aquests fets són els mateixos: el règim caigut i els que ajudaren aquell règim a sostenir-se contra la voluntat del poble; són els que encoratjaven els nostres exèrcits a defensar la Pàtria, aquesta Pàtria tan malmesa, explotant el seu nom gloriós i llençar-lo als peus de l'*Africano* perquè satisfés la seva ambició de domini, quan pels seus dominis quedava per fer l'obra que es volia portar a cap en aquelles terres d'Àfrica; allà s'anava a urbanitzar, colonitzar i portar-hi la nostra cultura, i aquí no estava urbanitzat, quedaven molts pobles per colonitzar i la majoria dels ciutadans sense cultura; es volia explotar les terres del Rif mentres a Espanya quedaven milers de quilòmetres sense cap producció; volien ésser explotadors d'unes mines i les del nostre país són explotades per companyies estrangeres; volien posar aquells súbdits sota la protecció de la monarquia espanyola i els espanyols quedaven abandonats sota les grapes de la més funesta reacció, encarnada en les grans empreses ferroviàries, els latifundis i cacicats de tota mena, i per més vergonya, sota la tutela de les ordres religioses, que es feien amos dels capitals i oprimien

al poble sota la més desastrosa ignorància.

El govern de la República que imposà el poble no ha destroçat tots aquests baluards i el poble segueix patint les mateixes calamitats, les mateixes mides de repressió, i és tractat en la mateixa forma que abans, sense que per ell s'hagi transformat el règim, i quan fa sentir la seva veu demanant el que per dret propi li pertoca, es troba enfront les boques dels mateixos màusers, que haurien d'estar retinguts en un museu, com record d'un temps passat d'oprobri i de vergonya.

JOSEP ILL

## NOTES

Ha mort la mare política del nostre company Josep Ill, al qual enviem el nostre condol.

Hem tingut la satisfacció de saludar al nostre Centre a l'amic Josep Ferrando, que actualment fa el servei militar a la capital de Catalunya.

Des d'aquestes planes regradem a tots els amics i consocis que en el passat Carnaval contribuïren amb llur assistència al lluïment dels balls que celebrà la Secció Recreativa en l'Orfeó Vilanoví.

Celebrem que el nostre colega *Democràcia* passi els rebuts en català.

En el darrer Congrés de l'Esquerra Republicana de Catalunya, el

grup d'Estat Català de Vilassar de Mar, proposà i així fou acceptat, que la bandera de l'Esquerra Republicana fos la barrada.

Dins la gravetat de la malaltia que ve sostenint, es troba força millorat el nen del nostre consoci i diputat de la Generalitat, Joan Rebull.

Celebrariem que pogués trobar-se ben prompte restablert.

En atent comunicat, ens ha estat comunicada la nova Junta del Pòsit de Pescadors:

President, Jaume Mateu i Giralt; Vice-president, Llorenç Borràs i Boquera; Secretari, Francesc Semarra i Torné; Vice-secretari, Pau Huguet; Tresorer, Miquel Ventosa i Massana; Vocals: Vicents Ferrer; Cristòfor Recasens, Josep Font, Ricard Segarra, Angel Juncosa, Antoni Garriga, Lluís Recasens, Manuel Figueres, Salvador Ferrer i Lluís Isern.

Hem rebut del Secretari de l'Associació d'Alumnes Obrers, un comunicat on se'ns notifica en la forma que ha quedat modificada la nova Junta:

President, Josep M.<sup>a</sup> Cucurella; Vice-president, Manuel Tetas; Secretari, Josep Oliver; Vice-secretari, Lluís Arnabat; Tresorer, Ramon Nolla; Comptador, Joan Urgellés; Bibliotecari, Josep Gari; Vocals: Ramon Carbonell, Enric Harris, Albert Fontanilles i Cristòfor Vadell.

Darrerament hem vist la mort d'en Salvador Vivó, de la qual n'hem tingut un gran sentiment. Sempre s'havia distingit com un ferm catalanista i molt aimant de totes les aspiracions socials de l'home.

## CASA SERRA

Grans  
Novetats  
en Articles  
d'Home

Progrés, 28 - Vilanova i Geltrú

Sucursal a Sitges:  
Cap de la Vila

## Anís Penedès

Anton Gallemí

Vilafranca del Penedès

Imp. Econòmica: Vilanova i Geltrú

# Caixa d'Estalvis de la Generalitat de Catalunya

La Sucursal de Vilanova i Geltrú d'aquesta Caixa ha obert al públic les seves oficines en el local que té instal·lat a la Rambla Francesc Macià, n.º 1. — Les operacions que realitza, són:

Estalvi a la vista . . . . .	3 % anual
Estalvi a termini . . . . .	4 » »
Compte de contribuent . . . . .	2 » «
Compte d'estalvi . . . . .	3 » »
Comptes i Dipòsits especials.	

HORES DE DESPATX: Dies feiners: de nou a una del matí i de quatre a set de la tarda. — Diumenges: de deu a dotze del matí.